

Internet – náš stálý partner pro život?

Kamarád, přítel či přítelkyně, zdroj informací, zprostředkovatel, asistent, pomocník, pracovní kolega...

Ať už internet zastává kteroukoli pozici, nebo všechny, je nedílnou součástí naší doby.

„Uživatelé v průměru stráví u mobilního internetu jedenáct hodin a u ‚velkého‘ internetu patnáct hodin týdně. Informace vyplývají z mezinárodního průzkumu Mediascope, realizovaného Sdružením pro internetovou reklamu ve spolupráci s IAB Europe na jaře letošního roku,“ uvádí server spir.cz.

Internet je prostě jednou z nejvíce používaných moderních vymožeností. Jeho základní služby jsou systém webových stránek (www), Instant messaging (on-line komunikace mezi uživateli), e-mail (elektronická pošta), VOIP (telefonování, např. Skype), FTP (přenos souborů), DNS-domény (systém jmen počítačů pro snadnější zapamatování), sdílení souborů, připojení ke vzdálenému počítači, služební protokoly a jiné. Každý si vybere. Ale má i úskalí, aktuálně nejcitlivější je problematika nástrah sociálních sítí a autorských práv.

Sociální sítě, ať už je to Facebook, Lidé.cz, Twitter, Google+, nebo další, nám nabízejí především komunikaci s ostatními lidmi a zábavu. Ale můžete si jejich

prostřednictvím najít práci nebo i partnera.

„V srpnu 2011 měla internetová populace 5 986 146 návštěvníků podle NetMonitoru, český internet celkem 8 044 495 návštěvníků. Oněch osm miliónů návštěvníků zhlédlo 7,5 miliardy stránek. Pokud by se do těchto statistik promítl Facebook, získali bychom pravděpodobně podstatně jiná čísla. Je ale nutné zdůraznit, že Facebook používá zhruba polovina české internetové populace... Zatímco Facebook pokračuje v růstu, české sociální sítě pokračují v prudkém poklesu,“ zveřejnila lupa.cz ve své Ročence CIF2011.

Znamená to, že se lidé už přes web nechťejí seznamovat? Spir.cz tvrdí, že potřeba potkávat se s novými lidmi na internetu spíše klesá. Alena Ivánková, vedoucí výzkumných projektů z Mediaresearch, dodává: „Možnou příčinou je relativní jednoduchost vyhledávání přátel z reálného života, jejichž základna v komunitních sítích roste. To koresponduje také se strukturou kontaktů. Lidé se na internetu baví hlavně s lidmi, které znají.“

Tedy vysvětlení je jasné – nikdo jednoduše nemá zájem

Ilustrace foto Šárka Choptková

prohlížet si cizí profily. Novinky.cz ve své anketě „Lžete při seznamování?“ k článku „Lidé randící na internetu lžou stejně jako při seznamování v baru“ dosáhly

pozoruhodných výsledků. Přesně 1694 čtenářů reagovalo následovně: ano, ale jen v malíčkostech, udalo 60,7 procenta; ne, nikdy 33,9 procenta. Zbývající jsou to-

hoto názoru: ano, na pravdu bude čas, až se lépe poznáme.

Z toho plyne, že více než polovina dotázaných o svém životě něco tají. Má to ještě ale cenu?

Největší příčinkou pozornosti uživatelů webu si udržely za rok 2011 zájmové servery hobby a bulvárny magazíny. Tímto se dostáváme k druhému tématu. Nejde o nic menšího než o autorská práva. Autorský zákon je ošetřen ve sbírce zákonů pod číslem 121/2000. Existuje také etický kodex přebírání a využívání cizího obsahu na internetu (samoregulace.cz).

Ten mimo jiné říká, že „neomezené přebírání a další využívání obsahu jinými osobami, než jsou původci takového obsahu, vede k tomu, že se snižují příjmy těch, kteří obsah produkuje, a tyto subjekty pak nemají dostatek peněz na to, aby mohly produkovat kvalitní obsah (a zároveň se tím vytvářejí nerovné podmínky na trhu). Buď proto budou nuceni snížit kvalitu svého obsahu, nebo jej více zpoplatní, případně jej nebudou poskytovat vůbec. To povede k ochuzení nabídky obsahu či k omezení přístupu k němu“.

Internet by měl sedět každému, poskytnout zábavu i rychle vyhledatelné a kvalitní informace. Určitě by měl být ohraničen zákonem fungujícím jako bariéra před nebezpečími, která i nadále na jakéhokoliv uživatele mohou čekat.
JANA BABUŠÍKOVÁ

Okno do historie: autorská práva

Historie autorských práv se oficiálně začala psát roku 1886 díky tzv. Bernské úmluvě. Od těchto okamžiků nabyla autorská práva mezinárodního významu. Před jejím uzavřením běžně stály nerespektovány autorská práva cizích státních příslušníků, a tak mohlo docházet k nespočtu krivd při vynalézání a vůbec intelektuální a umělecké činnosti.

O porušení autorských práv můžeme mluvit už v případě Římanů, když beztrestně převzali Řekům božstvo a některé tradice. Ve středověku pak byli autoři významných děl oceňováni nanejvýš honorářem za svůj výtvar od bohatého mecenáše, nebo mohl jakási privilegia pro danou osobu a plody její práce udělit panovník, ale to vše. Ovšem až v 17. století se v Anglii začali zabývat skutečnou myšlenkou autorských práv, a to vedlo k zavedení prvního ustanovení vztahujícího se jen na území Velké Británie z roku 1709 Statute of Anne (zákon královny Anny). Ten stanovil podmínky ochrany díla (nicméně podstata pravidla měla kořeny ve starším systému, jehož účelem byla efektivní cenzura).

Vznik organizace pro podporu

Stručný infoblok

1709 – Statute of Anne = první zákon (v Anglii) pro ochranu výtvarů lidské činnosti

1886 – Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl = autorská práva nabývají mezinárodního významu (několikrát doplňována a upravována, naposledy v letech 1967 ve Stockholmu a 1971 v Paříži)

1967 – založena organizace WIPO pro podporu duševního vlastnictví

1996 – 23. duben je stanoven Dnem knihy a autorských práv

Vývoj v ČR

2000 – zákon o autorských právech, jenž platí dodnes

2003 – kauza nelegálních „palíren“ CD na studentských kolejích na Strahově

duševního vlastnictví WIPO roku 1967 pak znamenal definitivní zajištění produktů a jejich autorů. V roce 1996 vyhlásilo UNESCO 23. duben světovým dnem knihy a autorských práv.

Přesto problém nastal v 80. a hlavně 90. letech, která přinesla vlnu domácích PC a možnost

využití internetu. ČR schválením nového zákona o autorských právech 121/2000 Sb. „vstupuje do hry“. Ilegální palírní byly od této chvíle trnem v oku každé organizace na ochranu autorských práv. Četný rozruch tedy vyvolal roku 2003 případ kolejí na Strahově, kde začala fungovat jedna z největších počítačových sítí u nás, které bylo zneužito k vypalování CD s nevhodným obsahem, školními pracemi atd. O celou kauzu se začali zajímat novináři a další příslušné orgány, dokonce se počaly vést Debaty o právních aspektech audiovizuálního pirátství, jež umožnily kontaktování studentů a řešení jejich protiprávní činnosti, popř. odpojení od školních sítí.

Avšak situace se poté nezlepšila, ba naopak, s tím, jak se počátkem nového milénia rozvíjel software, hardware a elektronika vůbec, bylo stále složitější kontrolovat nelegální stahování dat a tato nepříjemná situace panuje bohužel, a priori u mladé generace dodnes. Nově zpodobněná černota je teprve na vzestupu.

ONDŘEJ NEUBAUER
Zdroje: www.wikipedia.cz
www.wiki.siliconhill.cz
www.pirati.cz

Možnosti českých seznamek

Na českém internetu je nepřehledné množství seznamek, kde můžete hledat téměř kohokoliv od životní lásky přes kamaráda na kafe až po spolujezdce do auta na výlet.

Své nezastupitelné místo v internetovém seznamování si drží i se vzrůstající popularitou Facebooku a jiných sociálních sítí. Vytvoříte si profil, přidáte fotku a už můžete hledat a seznamovat se.

Ke snazšímu vyhledání co nejlépe protějšku stačí vyplnit několik kritérií (věk, pohlaví, bydliště...), prohlížet inzeráty různých lidí v různých kategoriích (On hledá ji, Ona hledá jeho, On hledá jeho, Ona hledá ji, On/Ona s dětmi, Handicapovaný/Handicapovaná, Věřící, Cizojazyčné...), na některých seznamkách si můžete třeba přečíst i šťastné příběhy už seznámených lidí nebo vyhledat, kdo se nejvíce shoduje s parametry vašeho vysněného partnera.

Můžete chatovat, prohlížet si profily uživatelů, známky jejich fotografie, nechávat vzkazy a využívat další možnosti serveru. Tady je výběr nejpobulárnějších českých seznamek.

MARTINA PEŠKEOVÁ

Přehled českých seznamek

Lide.cz

■ Jedna z neznámějších českých internetových seznamek

■ 116 707 uživatelů

■ Profily uživatelů přehledně členěny podle krajů a okresů

■ Některé seznamovací inzeráty jsou propojeny s profily lidí na lide.cz

■ Pět podkategorií pro seznámení (Vážná seznámení; Dopisování a přátelé; Tanec; Pojdme, cestujme; Sport)

Líbimseti.cz

■ Šest podkategorií pro seznámení – stejných jako na lide.cz (Vážná seznámení; Dopisování a přátelé; Tanec; Pojdme; Cestujme; Sport)

■ Obsáhla charakteristika na profilu osoby (Části: osobní, postava, závislosti, sporty, zájmy, oblíbené, majetek, hudba, intimně, povaha, názory, partner)

■ Možnost doplnění důvěrných dotazů v sekci Intimně (velikost poprsí, oblíbené polohy...)

Štěstí.cz

■ 114 946 uživatelů

■ Možnost přečtení tzv. Příběhů

šťestí (Příběhy lidí, kteří již na Štěstí.cz našli partnera a rozhodli se o své zkušenosti podělit s ostatními.)

Najdemese (seznamka.sms.cz)

■ 88 687 registrovaných uživatelů

■ Možnost hrát Hru na zaujetí (prostřednictvím fotografií dáváte vědět uživatelům, zda vás zaujal, nebo ne, a jestli je to vzájemné), známky fotky uživatelů,...

Seznamka.cz

■ Tradiční a největší v ČR

■ Funguje od roku 1996

■ Obsahuje příběhy lidí

■ Zajímavé kategorie k vyhledávání (výměna partnerů, spolujezdec, Češi v zahraničí...)

Známost.cz

■ 770 990 uživatelských profilů

■ Možnost vyhledání ideálního partnera podle 147 kritérií (věk, vzhled, vzdělání, záliby, majetek, vztah k rodičům...)

■ Součástí seznamka, fotoseznamka, videogalerie, fotografie...

lboys.cz a lgirls.cz

■ Seznamka určená pro gaye a lesby

ČERSTVÍ VÍTĚZOVÉ ČESKÉHO SLAVÍKA MATTONI V KATEGORII OBJEV ROKU KAPELA KOBLÍŽCI:

Hudba je umění, mělo by být dostupné každému

Sladci a šílení, takoví jsou očima fanynek kluci z šumperské kapely Koblížci, která nedávno získala ocenění v anketě Český slavík Mattoni v kategorii Objev roku. Josie (19), Filip (18), Robert (20) a Tom (21) spolu hrají přibližně pět let a svou nadějnou hudební kariéru podporili také svou účastí na soutěži Skutečná liga v roce 2008.

Nyní se aktivně zapojovali i do hudebního projektu Ekompilace pořádaného na podporu třídění odpadu. A přes nabity program se dostavili Tom a Filip do brněnského klubu Melodka, aby nám prozradili jejich náhled na problém ochrany autorských práv.

■ **Nejde začít jinak. Jak jste se cítili, když jste vyhráli Objev roku?**

Tom: Než se měly vyhlásit výsledky, byl jsem hodně nervózní a ptal jsem se Filipa, jestli se už opravdu vyhláší Objev roku. Rekl, že ano, a najednou jsem

Foto PRÁVO - Petr Horník

uslyšel, že jsme vyhráli. Nemohl jsem tomu uvěřit a byl jsem moc šťastný.

Filip: Přirovnal bych to k po-

čtu rybičky zavřené v tom kulačném skleněném akváriu, která tam už tak tři roky žije, a kdykoli se rozplave, tak narazí do stěny

toho akvária. Když byl vyhlášen Objev roku, bylo to, jako by ta rybička najednou zjistila, že může plavat, kam chce.

■ **Jak reagovali známí a hlavně rodina na vaše vítězství?**

Tom: Byli šťastní, samozřejmě! Kdo by taky nebyl, kdyby viděl svého synka v televizi?

Filip: Táta byl hrdej a máma taky. Opět bych aplikoval to přirovnání k rybičce v akváriu, tentokrát však v množném čísle.

■ **Jak se díváte na porušování autorských práv? Stahujete si třeba filmy z internetu?**

Tom: Já si je moc nestahuji, spíš si čtu. Filmy sleduji jen občas v televizi nebo si pustím nějaký pořad, když zrovna jím.

Filip: Ano, stahuji si klasický český filmy, jako například Zítra to roztočíme, drahoušku!, ale taky ty zahraniční.

■ **Jaký máš názor na lidi, kteří si stahují třeba i vaše písničky a poté si je vypalují?**

Tom: Nevadí mi to, já taky sta-

huji, takže je to pro mě naprosto pochopitelný. Myslím si, že by hudba měla být zadarmo. Hudba je umění a umění by mělo být dostupný každému.

Filip: Já osobně bych si to k tomu umělci asi nedovolil, ale na druhou stranu, kdo to v dnešní době nedělá?

■ **Kdybys potkal na ulici fanynku, jak si zpíváš její písničku, jak bys zareagoval?**

Tom: Rozhodně bych ji nezkopal za porušení autorských práv. Naopak by mě to potěšilo a byl bych rád.

Filip: Nejdřív bych se potěšil něčím usměl. A pak bych ji zkusnul!

MICHAELA PETRÁKOVÁ

Témata zpracovali studenti Obchodní akademie, SOŠ knihovnické a VOŠ knihovnických informačních a sociálních služeb Brno, Kotlářská 9

Je stahování autorských děl krádež?

Jana Felingerová, 13 let, Slavkov u Brna, studentka

Ano, ale mělo by se to posuzovat samostatně případ od případu. Jde-li o některé soubory, tak by se o krádež jednat nemělo.

Jiří Pánek, 56 let, Český Krumlov, komik a imitátor

Těžká otázka. Ono je to hodně diskutabilní. Je to divné, hodně zvláštní, ale krádež? To zase asi ne, těžko říct, nevím.

Michaela Rýznarová, 34 let, Brno, na mateřské dovolené

Krádež a to, co si pod tím slovem představujeme, to je. Může se ale stát, že autorská díla jsou na webu legálně. Uživatelé nemají možnost zjistit, zda dané dílo podléhá autorským právům.